

Noras GRASMANES foto

LIELDIENAS

Pavasaris nāk ar ziediem un vieniem no jaukākajiem svētkiem gadā - Lieldienām. Šogad Lieldienas bija skaistas, bet aukstas, toties Pūpolsvētdienā pūpolu pašu gandrīz vairs nebija - ziedēja dzeltenī!

ŠAJĀ NUMURĀ

KĀ MĀKSLAS IENĀK MĀJĀS

Ko skatīties - "Rīdzes" skolotāju ieteikumi

Tā kā pasākumi nenotiek, Latvijas Literatūras Gada Balvu šogad pasniedza televīzijā.. Kas balvu šogad ieguva - 4.lpp.

SARUNAS

Arī sarunas ārkārtas situācijas laikā esam ieraduši risināt no mājām ar mediju tehnoloģiju starpniecību. Šajā numurā - intervijas ar jauno aktieri Martu Mālderu - 2.lpp. - un mūziķiem no hip hop grupas "Alejas" - 3. lpp.

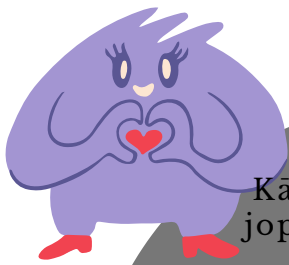
NUMURA TĒMA: KULTŪRA

Skuja / Braden – "SAMSĀRA"

Teksts – Elizabete DZALBE

Tieši 13. martā, piektdienā, nenotika atklāšana apvienības Skuja Braden izstādei "Samsāra" Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejā. Patiesībā atklāšanu bija iespējams redzēt virtuālajā vidē (video meklē Facebook), kur mākslinieces Ingūna Skuja un Melissa D. Braden iepazīstināja skatītājus ar izstādi. Taču man kopā ar Mākslas muzeja Jauniešu klubu laimējās to apmeklēt pāris dienas pirms atklāšanas, un varu droši sacīt, ka tā ir viena no neparastākajām un spilgtākajām izstādēm, ko esmu apskatījusi. Mākslinieces ir keramiķes, kuras šajā ekspozīcijā ir izvietojušas vairāk nekā 200 porcelāna darbu, kas kopā veido Skuja Braden skatījumu uz SAMSĀRU – "mūžīgo dzimšanas, nāves un atdzimšanas apli". Turpinājums - 4. lpp.

Kā jau zināt apkārt vēl joprojām plosās Covid-19, taču tas nav apstādinājis Rīdzes Ziņu redaktorus turpināt avīzi. Aprīļa numurs ir par kultūru. Lielākie jaunumi kultūrā ir tādi, ka gandrīz visi muzeji, teātri un koncertzāles ir vērūši savas durvis ciet.

Taču ir atraduši risinājumu, rādot savas pērles internetā un citos medijos.

Jūsu - L.E.M.

VARBŪT - NĒ, DROŠI VIEN – JĀ

15. aprīlī LTV 1 bija pirmizrāde režisora Mārtaņa Gauša filmai “Zaķis”, kurā galveno lomu tēloja Marts Mālderis. “Rīdzes Ziņas” aicināja Martu atbildēt uz dažiem jautājumiem. Intervijā, ko veicām ZOOM platformā, piedalījās arī viņa mamma Ieva Lejasmeijere un suns Herta.

Interviju sagatavoja Eiženija KOZLOVA un Līva EGLE

Rīdzes Ziņas: - Kā tu nonāci filmēšanas laukumā?
Marts: Vasaras nometnē es iepazinos ar režisoru, kas bija mans nometnes “tētis”. Viņš jautāja, vai es negribu filmēties šajā filmā, es piekritu un tā tur nonācu.

RZ: - Super! Un kā tu tur juties?

Marts: - Forši. Bet arī dīvaini, jo tur ir daudz cilvēku, ko tu nepazīsti.

RZ: - Vai Tev nebija bail?

Marts: - Nē, viss bija forši.

RZ: - Vai Tev bija grūti atcerēties tekstu?

Marts: - Nē, pavisam viegli.

RZ: - Cik apmēram reizes jūs uzņēmt vienu ainu?

Marts: - Kā kuro ainu. Apmēram desmit reizes vienu epizodi.

Sarunai pievienojas suns Herta.

Marts
intervijā
<
un
filmā
>

2020. gada aprīlis

RZ: - Kāda bija sadarbība ar citiem aktieriem?

Marts: - Laba.

Marta mamma: - Mamma, man liekas, bija ļoti laba. Viņa bija ļoti piemērota, jo līdzīga Martam.

RZ: - Kur jūs to filmējāt?

Marts: Daudzdzīvokļu mājā Baložos.

RZ: - Cik ilgu laiku aizņēma viss filmēšanas process?

Marts: Apmēram vienu nedēļu, varbūt kādas divas dienas vairāk...

Marta mamma: - Tas bija skolēnu brīvdienās, visu brīvlaiku aizņēma. Mājās bija reizēm ap trijiem naktī.

RZ: Un tagad tu gribi kļūt par aktieri vai režisoru?

Marts: Varbūt nē, varbūt jā. Droši vien – jā. Man patiktu filmēties vēl kaut kur.

RZ: Kā tas bija – vai režisors teica, ko darīt?

Marts: - Viņš bija uzrakstījis tekstu un apmēram izdomājis, kas notiks, bet nebija ļoti stingri noteikts, ka kaut kas man obligāti būtu jādara.

RZ: Tu improvizēji, ja?

Marta mamma: - Saskaņoja. Režisors visu laiku visu saskaņoja ar operatoru, ar Martu, īsi sakot, process bija tāds... atvērts.

RZ: - Vai, redzot gatavu filmu, tas Tev bija pārsteigums?

Marts: - Tas nebija liels pārsteigums, jo no sākuma, kad vēl nekas nebija izgriezts, es visu biju noskatījies. Tomēr gala versijā daudz kas bija izgriezts.

RZ: - Vai bija arī kādi jautri vai savādi notikumi?

Marts: - Man vislabāk patika tā epizode, kur es varēju ar kendam izsist stiklu. Pirmajā reizē es nevarēju to izdarīt, bet tad es sev teicu: "Nē, man vajag izsist stiklu". Izdevās sasist, bet to bija grūti redzēt.

Marta mamma: - vēl bija gadījums ar plīti, ko bija grūti piegādāt. Es biju tik pārsteigta, ka viena tāda plīts var būt tik svarīga, un viss var aizkavēties, ja tieši tā priekšmeta nav.

Interesanti, cik kino ir svarīgs katrs iedomātais sīkumiņš. Filmai bija brīnišķīga māksliniece Renāte Bāliņa, kas gādāja šos priekšmetus, un ļoti uzmanīgi to izvēlējās. No mūsu mājām arī savāca daļu no tiem.

2. lpp.

Z.V.Ē.R.S.

Intervēja L.E.M.

<http://1https://www.youtube.com/watch?v=2BgoH-9ozvM>

Tiem, kam patīk hip-hop mūzika, iespējams tieši tāpat kā mums ļoti patīktu jaunās grupas "Alejas" ieraksti. Daži to vērtē kā pārāk depresīvu, tomēr tieši tas klausītājam neļauj novērsties. Grupa pirmo albumu izdevusi pagājušā gada septembrī un jau izpelnījusi publikas augstu novērtējumu. Uz mūsu jautājumiem atbild mūzikas grupas "Alejas" dalībnieki: Kirils Ēcis, Spāre Vītola un Reinis Žodžiks.

Cik ilgi jūs nodarbojaties ar mūziku?

Spāre: Ar mūziku esmu saistīta jau aptuveni piecpadsmit gadu, bet apzināti un ar īstu patīku aptuveni pēdējos četrus. Mamma jau kopš bērnības ir ļāvusi un rādījusi visu žanru mūziku, tāpēc nav gandrīz neviena žanra, kuru nespētu izbaudīt. Esmu pabeigusi mūzikas vidusskolā vijoļspēles nodaļu, un līdz pat devītajai klasei man tikai reti bija sajūta, ka patīk tas ko daru, vairāk mūziku izbaudīju klausoties, nevis spēlējot, šķiet tāpēc, ka tikai reti to darīju bez notīm un kāda mērķa, kuru būtu uzstādījusi mūzikas skolas apmeklēšana. Tomēr, kad bija jāizlemj, vai turpināt mācīties arī vidusskolā, nespēju patiekt nē. Kad gāju divpadsmitajā klasē un tuvojās pēdējā mācību gada beigas, pēkšņi pavērs vairākas iespējas nodarboties ar mūziku patstāvīgi - mani uzaicināja spēlēt grupā vijoli un tajā brīdī jau otro gadu pamazām, ar Reiņa palīdzību, apguvu elektroniskās mūzikas veidošanu. Un tā, pavisam neplānoti, beidzot mūzikas skolu, jau biju iesākusi savu apzinātu ceļu, kas saistīs ar mūziku.

Līdzās mūzikai ar ko vēl jūs šobrīd nodarbojaties?

Spāre: Pašlaik mācos jauno mediju mākslu, kā arī nesen pavērs iespēja strādāt par mūzikas skolotāju un veidot vizuālo noformējumu interneta vidē mūziķiem.

Kirils: Sakarā ar šī brīža situāciju, dzīvojos pa laukiem, lasu vecas avīzes, maldos pa mežu.

Vai mūzika ir arī tā lieta ar kuru jūs vēlaties nodarboties nākotnē?

Spāre: Pavisma noteikti vēlos savu dzīvi saistīt ar mūziku, domāju, ka tas man ir tik ļoti pieaudzis, ka pat gribot nespētu atrauties. Nevaru teikt, ka tā visudzīvi noteikti būs

„Saraui, Justī”, „Dancis pa trim”, „Balu citis”, „Rušs un Norie”.5. - 7. klasēm - „Turpinājums”, „Mammu, es Tevi mīlu!”, „kas nāca prātā...”
Skolotāja Evija Vaska: „Man šobrīd aktuālākā ir K. Želves „Mērijas ceļojums”, ko skatās. 9. klase literatūrā. Lieliska maija filma. Patriotiska un vienlaikus sirsnīga, pašizliedzīga. Bet varu vēl šo to ieteikt. 8. - 9. iesaku vēl citas latviešu filmas „Es esmu šeit”, „Dancis pa trim”, „Balu citis”, „Rušs un Norie”.5. - 7. klasēm - „Turpinājums”, „Mammu, es Tevi mīlu!”, „Saraui, Justī”, „Dancis pa trim”, „Bille”Mazākajiem „Jēkabs, Mimmi un runājošie suņi”, „Saulē brauca debesīs”. Filmu ir daudz, bet nu tas,

mūzikas radīšana, tomēr esmu droša, ka kādā formā ar to vienmēr darbošos. Visvairāk man laikam patīk tas, ka attiecīga mūzika ļauj attiecīgi justies, tomēr, tieši tāpēc, reti kad to klausos, pārsvarā uzturos klusumā.

Kāds ir dīvainākais vai smieklīgākais jautājums, kāds jums jebkad ir uzdots?

Reinis: Kad man bija kādi 10-12 gadi, vienam no "rajona" draugiem bija mopēds. Ar to kādu laiku uz maiņām vizinājāties, līdz tas negaidīti salūza. Tā kā paši neko daudz no mopēdu remonta nesapratām, nolēmām meklēt kādu, kurš to varētu salabot. Garām "noplīsušajam" mopēdam gāja divi čaļi, kas mūsaprāt izskatījās pēc zinātājiem, to izsecinājām pēc skūtajām galvām, un pāris trūkstošiem zobiem. Vaicājām, vai viņi varētu pamēģināt mocīti salabot, šie teica, ka jā, bet tikai par atlīdzību. Divi aliņi un čipsi. Sarunāts. Vecāko draugu, kuram bija ap 14 sūtījām pēc alus (tas notika ap 2006. gadu) un čipsiem, pārējie palikām pieskatīt meistarus. Pagāja vismaz 20 minūtes, pirms kolēģis atgriezās no veikala ar alu (vēlāk noskaidrojās, ka viņš speciāli gājis pa garāku ceļu, lai mūsu jauniegūtie draugi veltītu ilgāku laiku motora diagnostikai un remontam). Čipsu nav. Mehāniķi ātri vien atsavināja aliņus un bez minstināšanās sekoja jautājums "A kul cipsi?". Moci tā arī nesalaboja.

Kura, jūsuprāt, ir labākā dziesma, ko esat izlaidis, un kāpēc?

Reinis: Neko no saviem solo darbiem labprātīgi neesmu publicējis, tāpēc jāizvēlas no Aleju dziesmām. Mana mīlākā noteikti ir Zvērs, jo nenormāli patīk teksts, laikam arī tāpēc bija viegli veidot pavadījumu. Sākumā Spāre ar Kirilu divatā bija izveidojuši tādu kā pamatu šai dziesmai, taču visi jutām, ka nav līdz galam istā skaņa. Tas notika kaut kad 2019. gada janvārī vai februārī. Pēc tam dziesmu līdz pavasarim ierakām kādā dziļā atvilknē un aizmirsām. Vēlāk ar Kirilu divatā pieķērāmies "Zvēram", un visu pārbūvējām. Man ļoti patīk tā ideja, ka mēs trijatā, bet dažādās kombinācijās strādājam pie šīs dziesmas, lai saprastu, kas ir svarīgākais un ko saglabāt, ko jaukt nost. Mūzikā mēs ar Spāri un Kirilu bieži vien kašķējamies par to, kas ir labs un kas nē, bet tas vienmēr atver jaunus ceļus un ļauj ieklausīties un izprast to, kas sākumā šķiet ačgārns un nepareizs.

Skuja /Braden – “SAMSĀRA”

Teksts - Elizabete DZALBE

Sākums 1. lpp. Nākamajā dienā it visiem, ko satiku, ņemos stāstīt, ka viņiem būs obligāti jāiet un jāredz, par ko runāju. Mani īpaši apbūra asprātība, kas vērojama viņu darbos, un tiešums, ar kādu viņas pavēstīja savas domas. Mākslinieces ir budistes, tas jūtami caurstrāvo viņu mākslas darbus. Padalīšos ar kriptu no tā, ko mums stāstīja Melissa – cilvēki nav pastāvīgas dvēseles, bet kolekcijas no domām, no visa kā. Cilvēks nebeidzas pēc nāves – tas pārdzimst, taču ne ar savu personību. Tie ir kā spuldzes, kas ar laiku izdeg un tiek nomainītas, bet elektrība paliek tā pati, tāpat kā izstarotā gaisma, kaut arī pati spuldze ir cita.

Virtuāli daļa no izstādes vari apskatīt šajā mājaslapā:

[https://www.vividlyapp.com/muzejiem/samsara?fbclid=IwAR24uvMJn_vjJU2_LaH-](https://www.vividlyapp.com/muzejiem/samsara?fbclid=IwAR24uvMJn_vjJU2_LaH-161V7NtIGBG3S59AI0HAPuxEHUMIM5L3xgZKQNk)

I61V7NtIGBG3S59AI0HAPuxEHUMIM5L3xgZKQNk . Tur atrodams Skuja Braden altāra variants, kas veidots saskaņā ar budisma svētnīcām, bet sastāv no citādiem elementiem – 5 vāzēm (meiteņu, sievietes un cilvēka galvaskausa formā). Tā ka mūsdienās mākslu un muzejus var atrast arī savās mājās. Taču es noteikti iesaku vecākos jauniešus apmeklēt izstādi klātienē, kad tā būs atvērta.

Z.V.Ē.R.S.

Turpinājums no 3.lpp.

Kirils: No mūsu albuma man mīļa ir dziesma “Pirmais sējums”. Patīk tā atmosfēra, patīk atrasties šajā dziesmā.

Ar kuru mūziķi jūs vēlētos sadarboties?

Kirils: Protams, varētu atbildēt ar kādu liela mūziķa vārdu, kura darbu apbrīnoju, bet skaidrs, ka darbs un darba process ir divas dažādas lietas un, kopīgi radot kaut ko tik individuāli trauslu kā mūzika, var nonākt domstarpībās, vairāk pat “jūtstarpībās”. Nezinu. Ar Meriditu Monku varbūt. Bet vispār man patīk Spāre un Reinis. Labi pazīstam viens otru un radīšanas procesā jūtos droši un brīvi ar viņiem.

Vai ir kas, ko vēlaties vēstīt ar mūziku?

Kirils: Noteikti. Kaut kāda jau motivācija mums ir, ja galu galā nodarbojamies ar mūziku. Bet ar mūziku un tekstiem krutākais ir tas, ka bieži arī mums kā autoriem tas vēstījums pielec tikai vēlāk, pēc dziesmas radīšanas, iespējams pat diezgan ilgu laiku pēc. Es cenšos atturēties no mērķtiecīgas radīšanas, nepiesēžos pie galda, sakot: Es tagad uzrakstīšu dziesmu, kuras morāle būs, piemēram, cienīt līdzcilvēkus ir labi. Ļauju brīvību, nestāvu klāt tai dziesmai ar siksnu. Esmu atvērts.

Vai jūsu dziesmu vārdiem ir liela nozīme, ja jā, tad kāda?

Kirils: Protams, ka kaut kādu nozīmi, kā jau vārdi to dara, tie nes arī mūsu dziesmu tekstos. Es nedomāju, ka autoram vajadzētu skaidrot savus darbus. Ja darbs nevar pastāvēt pats par sevi, tad tur ir kaut kas nav tīrs...

Vai jums ir stress pirms uzkāpšanas uz skatuves? Ja jā tad kā jūts to pārvarat?

Kirils: Esmu diezgan daudz atradies publikas priekšā, tomēr uztraukums mani pārņem gandrīz vienmēr. Nomierinu sevi ar to, ka publikā atrodās vairāki ļoti tuvi cilvēki un zinu, ka ar viņiem varu ļauties būt tāds, kāds esmu – neveikls, trīcošām kājām, nespējīgs taisni nodziedāt. Un tad vispār viss pāriet.

SKOLOTĀJI IESAKA: KĀDAS FILMAS NOSKĀTĪTIES BRĪVĀJĀ LAIKĀ: Skolotāja Zanda Baņņa: "7.-9.klasēm mūsu pašu vēsturisko "Mēriņas ceļojumu" un "Dvēseļu puteni", "Billi", seriālu par pusaudžu problēmām "13iemēsi, kāpēc", dabas draugiem "Darelu ģimene", mazliet romantikas un smelzes filmā "Pirms atkal tiksimies", 1996. gada versija "Romeo + Džuljeta", pērn godalgotās "90.gadu vidū" un "Los Bando".

LALIGABA - LATVIJAS LITERATŪRAS GADA BALVA

Šī gada 30. aprīlī tika apbalvoti 2020. gada Latvijas Literatūras gada balvas 5 kategoriju laureāti. Šogad balvu pasniegšana notika citādi nekā citus gadus – Latvijas televīzijas raidījumā "Literatūra".

Nominācijas un laureāti.

Labākie dzejas darbi:
Jānis Hvoinskis "Mūza no pilsētas N.", Neputns.

Andris Ogrīš "tā putna diena", Jāņa Rozes apgāds.

Jānis Rokpelnis "Tīmeklītis", Neputns.

Jānis Vādons "Klusuma forma", Pētergailis.

Sandra Vensko "Pieres vieta", Dienas Grāmata.

Labākie prozas darbi:
Inga Gaile "Skaistās", Dienas Grāmata.

Sabīne Košeļeva "Vientulības ministrija", Zvaigzne ABC.

Lienīte Medne-Spāre "Dziedošās smiltis", Zvaigzne ABC.

Gundega Repše "Retināts gaiss", Dienas Grāmata.

Labākie darbi bērniem:
Rasa Bugavičute-Pēce "Puika, kurš redzēja tumsā", Latvijas Mediji.

Viesturs Ķerus "Meža meitene Maija", Liels un mazs.

Inese Zandere "Bērns, kas neiekrita", Liels un mazs.

Labākie tulkojumi:
Ulza Bērziņa tulkotais senspāņu eps "Dziesma par manu Sidu", Neputns.

Raimonda Jaka tulkotais Mo Jeņa romāns "Meistar, jo tālāk, jo trakāk!", Dienas Grāmata.

Daces Meieres tulkotais Italo Kalvīno romāns "Ja reiz ziemas nakts ceļnieks", Jāņa Rozes apgāds.

Māras Poļakovas tulkotais Sašas Stanišiča romāns "Kā zaldāts labo gramofonu", Jāņa Rozes apgāds.

Edvīna Raupa tulkotās Federiko Garsijas Lorkas "Lugas", Jāņa Rozes apgāds.

Spilgtākās debijas:
Raimonds Ķirķis "Kartes", Neputns.

Aivars Madris "Zonas", Neputns.

Ligija Purinaša "Sīvīte", Hronologeja.

Rvīns Varde "Kas te notiek", Jāņa Rozes apgāds.

Šī gada speciālbilvā par īpašu veikumu literatūrā piešķira literatūras festivālam "Punctum", bet mūža balvu – rakstniekam Jurim Zvirgzdiņam.

Sagatavoja Eiženija KOZLOVA

AVĪZI SAGATAVOJA
"RĪDZES ZIŅU" KOMANDA
- ridzeszinas@gmail.com